

Social Work & Education

©SW&E. 2024

УДК 7.012:005.336.2:378:37.011.3:004.9:004.
453-051:378.147-057.4

DOI: 10.25128/2520-6230.24.1.2

Мирослава ГАЗДИК,
здобувачка третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти за
спеціальністю 015 Професійна освіта
(за спеціалізаціями), Мукачівський
державний університет, Мукачево,
Україна;
gazdyk.myroslava@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9220-9861>

Статус статті:

Отримано: січень 12, 2024

1-ше рецензування: лютий 02, 2024

Прийнято: березень 30, 2024

Газдик, М. (2024). Апробація сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення. *Social Work and Education*, Vol. 11, No. 1. pp. 23-32. DOI: 10.25128/2520-6230.24.1.2

АПРОБАЦІЯ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОПЕРАТОРІВ З ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Анотація. Стаття присвячена проблемі дослідження ефективності процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення (ООПЗ) у процесі фахової підготовки. З'ясовано, що система підготовки майбутніх фахівців у процесі фахової підготовки зорієнтована на забезпечення готовності їх до професійної діяльності із врахуванням усіх складових освітнього процесу закладу освіти. Уточнено, що важливими чинниками проблеми сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців є неналежна готовність до професійної діяльності та відповідний рівень їх професійної компетентності. Виявлено, що на процес сформованості професійної компетентності до професійної діяльності впливає: трансформація змісту підготовки майбутніх ООПЗ в закладах професійної (професійно-технічної) освіти; престижність професії та її соціальна значущість; професійний розвиток й становлення особистості майбутніх фахівців; набуття практичного досвіду здобувачами освіти щодо впровадження інноваційних технологій та проєктної діяльності; цілеспрямоване оволодіння професійною майстерністю та фахом; сформованість культури майстерності та готовність кваліфікованих фахівців до професійної діяльності. Уточнено, що сформованість професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі фахової підготовки зорієнтована на: цілеспрямоване формування цілісної системи професійних компетентностей у процесі фахової підготовки; розвиток мотиваційного потенціалу; збагачення розвитку індивідуальних і фахових якостей, формування самоствердження, удосконалення особистісно-професійних надбань, здобуття власного стилю трудової діяльності; нагромадження досвіду професійної майстерності до результативного виконання професійної діяльності, удосконалення професійних умінь і навичок на подальшу самоактуалізацію, самовдосконалення фахової діяльності, вироблення швидкої адаптації до повноцінної майбутньої діяльності; удосконалення надбань творчо-наукових досліджень, уможливлення професійного саморозвитку у професійній діяльності. Подальшого напрацювання потребує дослідження наступності фахової підготовки як основи готовності до професійної діяльності.

Ключові слова: майбутні оператори з обробки інформації та програмного забезпечення; професійна (професійно-технічна) освіта; освітній процес; інновації; професійна компетентність; фахова підготовка.

ВСТУП

Нині освітня парадигма зумовлена вимогами суспільства, економічно-соціальними чинниками, трансформацією професійної (професійно-технічної) освіти. Нині ринок праці потребує підготовлених до професійної діяльності, конкурентоздатних кваліфікованих майбутніх фахівців. У сучасних умовах модернізація професійної (професійно-технічної) освіти зумовлює удосконалення системи підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки з метою підвищення їх конкурентоспроможності, фахової готовності, адаптованості до професійної діяльності із впровадженням компетентнісних знань і вмінь, виконання професійних функцій (Закон України «Про Національну програму інформатизації»; Закон України «Про освіту»; Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», 2013). Це зумовлює вагомість поглиблення професійних компетенцій практичної підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення, поглиблення професійної майстерності, набуття професійного досвіду й адаптації в умовах нинішнього суспільства, успішної соціалізації до повноцінної майбутньої діяльності. Це, у свою чергу, зумовлює важливість процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки.

У педагогічній теорії (Бирка, 2017; Гуревич, 2011; Заблоцька, 2008; Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти», 2003; Закон України «Про Національну програму інформатизації»; Закон України «Про освіту»; Ратинська, 2018) проблема підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки показує, що даній проблематиці приділяють певну увагу, але недостатньо. Уважаємо, що в освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти випускники мають належно та компетентісно опанувати майстерність та цінності на належному кваліфікованому рівні, який забезпечить відповідний рівень підготовленості та сформованості професійної компетентності здобувачів освіти.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні засади підготовки майбутніх робітничих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти вивчали науковці, зокрема: М. Агапов, В. Биков, Т. Вакалюк, І. Вакарчук, В. Васильєв, І. Вдовенко, Т. Герлянд, С. Гончаренко, Р. Горбатюк, А. Гуржій, О. Данилова, І. Дацьків, С. Жуковський, В. Іванова, Т. Івченко, М. Кадемія, І. Книш, В. Ковальчук, В. Кремень, А. Литвин, І. Лікарчук, С. Овчаров, Н. Падун, В. Свистун, С. Сисоєва, Л. Сліпчишин О. Стечкевич, К. Шовш та ін.; концептуальні засади підготовки та формування професійної компетентності здобувачів освіти в процесі фахової підготовки розглядали: Т. Андрущенко, В. Аніщенко, В. Биков, В. Бойчук, Т. Вакалюк, Р. Гуревич, О. Данилова, О. Заблоцька, І. Зязюн, М. Кадемія, І. Козловська, Л. Лук'янова, В. Манько, Н. Ничкало, В. Олійник, П. Петрук, О. Пометун, В. Радкевич, О. Савченко, В. Свиридюк, В. Свистун, Т. Стойчик, Л. Сушенцева, Ф. Шльосек та ін.; питання особливостей підготовки майбутніх операторів з

обробки інформації та програмного забезпечення відображено в працях: М. Бирко, Р. Гуревича, Т. Мочан, І. Ратинської С. Сисоєвої, В. Ягупова та ін.

Аналіз наукової, психолог-педагогічної літератури (Бирка, 2017; Гуревич, 2011; Заблоцька, 2008; Ничкало, 2007; Пометун, 2004; Ратинська, 2017; Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», 2013), присвячений проблемі дослідження ефективності процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки показав, що існує низка суттєвих проблем у практиці вітчизняної професійної (професійно-технічної) освіти: об'єктивна потреба суспільства в майстерних кваліфікованих робітничих кадрах, фахівцях; необхідність оновлення змісту підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти до професійної діяльності; зростаючі вимоги належного рівня трудової майстерності та компетентності для виконання й реалізації поставлених завдань; здатність індивідуумів до цілеспрямованого фахового саморозвитку й самореалізації, конструктивного вдосконалення майстерності відповідно до новітніх суспільних та соціокультурних вимог.

МЕТОЮ СТАТТІ є дослідження ефективності процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки.

ЗАВДАННЯ: провести аналіз наукових досліджень та виявити фактори сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення; провести апробацію ефективності процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для дослідження процесу формування професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі фахової підготовки було проведено аналіз нормативних документів у сфері освіти, теоретичних положень підготовки майбутніх фахівців професійної (професійно-технічної) освіти, освітньо-професійних програм, навчально-методичної літератури, філософських й психолого-педагогічних публікацій з тематики дослідження. Задіяно комплекс загальнонаукових і спеціальних методів із метою апробації ефективності процесу сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки та аналізу результатів дослідження.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Нині система підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки зорієнтована на забезпечення готовності їх до професійної діяльності із врахуванням усі складових освітнього процесу закладу освіти. Важливими чинниками проблеми

сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі фахової підготовки є неналежна готовність до професійної діяльності та відповідний рівень їх компетентності до такої діяльності.

Аналіз наукових досліджень та психолого-педагогічних публікацій (Бирка, 2017; Гуревич, 2011; Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття), 1994; Заблоцька, 2008; Ничкало, 2007; Пометун, 2004; Ратинська, 2017, 2018), дозволив встановити, що майбутні кваліфікованих робітників з огляду мети, завдань, принципів, пріоритетів освітньої політики держави мають володіти професійними компетентностями щодо:

– поглиблення мотивації на досягнення професійного й особистісного успіху, єдності теоретичної й практичної готовності до трудової діяльності, постійного вдосконалення інтегративного комплексу професійних умінь і практичних навичок у своїй професійній галузі, посилення системного комплексу наукового світогляду й сукупності знанневих надбань та професійно значущих умінь, комплексного надбання практичних навичок готовності до трудової діяльності впродовж життя, активного вдосконалення майстерності й загальної культури;

– комплексного підходу формування інтелектуальних якостей, продуктивного розвитку професійно значимих для особистості і суспільства якостей, надбання фахових здібностей для успішної професійної реалізації, мобільності надбання трудового капіталу й конкурентоспроможні, посилення інтересів та ділових надбань на досягнення успіху, розвитку творчого відношення до виконання посадових функцій й завдань, вироблення здатності до співробітництва й комунікативної підготовленості в професійній сфері, ціннісного ставлення на досягнення теоретичної і практичної готовності до майбутньої діяльності, зміцнення успішної соціалізації та адаптації відповідно до потреб нинішнього суспільства, удосконалення творчого й критичного мислення;

– підвищення самооцінки власних сил, посилення значущості особистості, самоствердження у професійному середовищі, розширення здатності до самовдосконалення, зорієнтованості на особистісне благополуччя, саморегуляція власного професійного потенціалу для успішного досягнення професійних цілей, самопроявлення індивідуальності особистості, самоактуалізація подальшого фахового удосконалення, уможливлення саморозвитку упродовж життя, спрямування самоцінності для досягнення результату.

Вважаємо, що на процес сформованості професійної компетентності індивідуумів до професійної діяльності впливають фактори:

– трансформація змісту підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення в закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

– престижність професії та її соціальна значущість;

– професійний розвиток й становлення індивідуальності особистості майбутніх фахівців;

– набуття практичного досвіду здобувачами освіти щодо впровадження інноваційних технологій та проєктної діяльності;

– цілеспрямоване оволодіння професійною майстерністю та фахом;

– сформованість культури майстерності та готовність кваліфікованих фахівців до професійної діяльності.

Значущим етапом здобуття сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення є набуття професійного досвіду у процесі фахової підготовки із низкою завдань:

1. Цілеспрямоване формування цілісної системи професійних компетентностей у процесі фахової підготовки, приведення сприятливих умов для оволодіння теоретичними та практичними компетенціями із проведенням рефлексії, нарощення особистісного професійного досвіду, надбання професійних умінь і навичок до результативного виконання професійної діяльності.

2. Розвиток мотиваційного потенціалу (внутрішніх мотивів пізнавальної активності, інтересів на досягнення особистісних і професійних результатів, потреб на гармонійне становлення особистості, внутрішньо-вмотивованих надбань та ефективного навчання, прагнень готовності до професійної діяльності).

3. Збагачення розвитку індивідуальних та фахових якостей, формування самоствердження, удосконалення особистісно-професійних надбань для ефективного вирішення завдань, здобуття власного стилю трудової діяльності.

4. Нагромадження досвіду професійної майстерності до результативного виконання майбутньої діяльності, удосконалення професійних умінь і навичок на подальшу самоактуалізацію, самовдосконалення фахової діяльності, самокорекція індивідуального професійного досвіду до відповідності кваліфікації, вироблення швидкої адаптації до повноцінної майбутньої діяльності.

5. Удосконалення надбань творчо-наукових досліджень, уможливлення професійного саморозвитку та самореалізації у професійній діяльності.

У процесі педагогічного експерименту було досліджено дієвість педагогічних умов й структурно-функціональної моделі та виявлено динаміку рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки. До даного формульованого етапу педагогічного дослідження було залучено 298 майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення культури та 15 викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Одержані результати дослідження дозволили встановити вихідні рівні професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки за розробленою структурно-функціональною моделлю, виявленими педагогічними умовами (підвищення інтересу майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення до професійної діяльності; удосконалення навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу; організація самостійної роботи на основі активізації проектної діяльності; упровадження поетапної адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності у процесі виробничої практики), визначеними компонентами (мотиваційно-цільовий; когнітивно-пізнавальний, особистісно-результативний, практично-діяльнісний) із використанням модифікованих та авторських діагностик для з'ясування рівнів за показниками визначених критеріїв як середньої арифметичної оцінки.

У процесі педагогічного експерименту було досліджено дієвість педагогічних умов й структурно-функціональної моделі та виявлено динаміку

рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки.

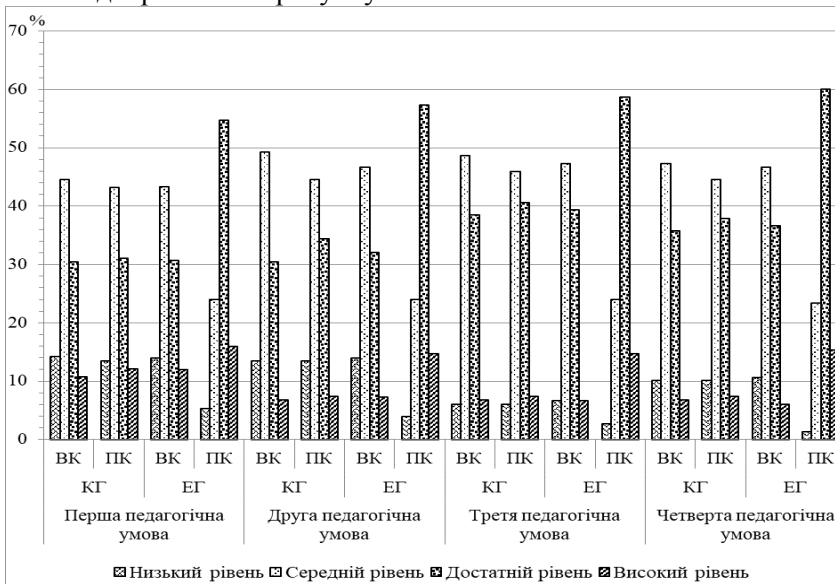
Результати дослідження педагогічного експерименту подано у таблиці 1.

Таблиця 1: Динаміка рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки

Рівні	На початок				Наприкінці			
	КГ, N=148		ЕГ, N=150		КГ, N=148		ЕГ, N=150	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Високий рівень	12	08,11	11	07,33	13	08,70	22	15,25
Достатній рівень	38	25,67	41	27,34	53	35,85	87	57,71
Середній рівень	72	48,65	69	46,00	66	44,60	36	23,79
Низький рівень	26	17,57	29	19,33	16	10,85	5	03,25

Динаміка показників рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі фахової підготовки в ЕГ показує, що переважна кількість – 87 осіб перебуває на достатньому рівні, що засвідчує збільшення показників на 30,37 %, відповідно кількість робітничих фахівців із високим рівнем збільшилася на 7,92 %. Зазначимо, що відбулось зменшення кількості осіб із середнім рівнем на 22,21 %, та із низьким рівнем зменшилося майбутніх фахівців на 16,08 %.

Результати сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки відображено на рисунку 1.

Рис. 1. Результати сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки.

Аналіз результатів засвідчує, що сформованість професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки за визначеними педагогічними умовами, компонентами, критеріями й показниками залежить від цілеспрямованого впровадження педагогічних умов і структурно-функціональної моделі.

ВИСНОВКИ

У сьогоднішніх реаліях освітній процес професійно (професійно-технічних) закладів освіти зазнає трансформацію відповідно до сучасної стратегії розвитку освітньої галузі. Проведений аналіз, виявлення умов, компонентів, критеріїв, факторів формування професійної компетентності майбутніх фахівців дозволили зробити висновок, що визначені педагогічні умови та розроблена структурно-функціональна модель сприятимуть сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки. Нині важливо, щоб сформована професійна компетентність здобувачів освіти сприяла успішній соціалізації, професійному становленню й реалізації, зміцненню майбутньої фахової діяльності з огляду вимог і потреб нинішнього суспільства.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Слід зазначити, що подальші наукові розвідки вбачаємо в дослідженні наступності фахової підготовки як основи готовності до професійної діяльності, цифрової трансформації освітнього середовища закладу професійно (професійно-технічної) освіти, стратегію подальшого упровадження SMART-технології, як широкого комплексу інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

Бирка М. Ф. (2017). Теоретичні концепти компетентнісного підходу в освіті. Інноваційна діяльність та дослідно-експериментальна робота в сучасній освіті : тез. доп. V Всеукр. наук.-практ. конф. (20 жовтня 2017 р., Чернівці-Севєродонецьк). Чернівці : ІППОЧО, 16–18.

Гуревич, Р. С. (2011). Як визначити рівень професійної компетентності персоналу? Теорія і практика управління соціальними системами. 1, 31–36.

Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). (1994.). Постанова від 03.11.1993 №896. Київ : Райдуга, 53.

Заблюцька, О. С. (2008). Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз. Вісник Житомирського державного університету. Серія : Педагогічні науки, 40. 63–68.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти» (11 вересня 2003 року, № 1158-IV із внесеними змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1158-15/#Text>.

Закон України «Про Національну програму інформатизації». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>.

Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

Ничкало, Н. Г. (2007). Професійна освіта і навчання: проблеми взаємозв'язку з ринком праці. Формування широкої кваліфікації робітників. Вклад ПТО у розвиток трудового потенціалу XXI століття : зб. матер., підгот. у рамках реалізації укр.-нім. проекту «Підтримка

реформи професійно-технічної освіти в Україні» / [Ю. Вайс, Н. Ничкало, А. Сімак та ін.]. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф»», 134–148.

Пометун, О. І. (2004). Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С, 66–72.

Ратинська, І. О. (2017). Структура і стан сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення в процесі підготовки в коледжі. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол.: Безлюдний О. І. (гол. ред.) та інші]. Умань : ВПЦ «Візаві», 104–111.

Ратинська, І. О. (2018). Формування професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення в процесі вивчення економічних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне, 21.

Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» : від 25.06.2013, № 344/2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

Bolster A. S. (1983). Toward a more effective model of research on teaching. *Harvard Educational Review*. 53(3), 294–308.

Brent, R., Brawner, C., Van Dyk, P. (2002). Factors influencing student teachers' use of technology. *Journal of Computing in Teacher Education*. 19(2), 61–68.

APPROVAL OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE OPERATORS IN INFORMATION PROCESSING AND SOFTWARE

Myroslava GAZDYK, applicant for the third (educational and scientific) level of higher education in the speciality 015 Vocational education (by specialisations) Mukachevo State University, Mukachevo, Ukraine; gazdyk.myroslava@gmail.com

Abstract. *The article is devoted to the problem of researching the effectiveness of the process of forming the professional competence of future information processing and software operators in the process of professional training. It was found that the system of training future specialists in the process of professional training is aimed at ensuring their readiness for professional activity, taking into account all components of the educational process of the educational institution. It was clarified that the important factors of the problem of the formation of professional competence of future specialists in the process of professional training are inadequate readiness for professional activity and the appropriate level of their professional competence for such activity. It was revealed that the process of formation of professional competence of individuals for professional activity is influenced by the following factors: transformation of the content of training of future operators in information processing and software in professional (vocational and technical) education institutions; the prestige of the profession and its social significance; professional development and development of the personality of future specialists; acquisition of practical experience by students of education regarding the implementation of innovative technologies and project activities; purposeful mastery of professional skill and specialty; the formation of a culture of mastery and the readiness of qualified specialists for professional activity. It is specified that the formation of professional competence of future specialists in the process of professional training is oriented towards: purposeful formation of a complete system of professional competences in the process of professional training; development of motivational potential; enrichment of the development of individual and professional qualities, formation of self-assertion, improvement of personal and professional assets, acquisition of one's own style of work; accumulation of experience in professional skills for effective performance of professional activities, improvement of professional abilities and skills for further self-actualization, self-improvement of professional activities, development of quick adaptation to full-fledged future activities; improvement of assets of creative and scientific research, enabling professional self-development in professional activity. The study of the continuity of the development of future specialists to professional activity requires further development.*

Key words: *professional (vocational and technical) education; educational process; professional competence; future information processing and software operators; digital technologies; professional training; innovations.*

References

Byrka, M. F. (2017). Theoretical concepts of the competence approach in education. Innovative activity and research and experimental work in modern education: thesis. add. V

Ukrainian science and practice conf., (October 20, Chernivtsi). Chernivtsi, pp. 16–18. [in Ukrainian].

Hurevych, R. S. (2011). How to determine the level of professional competence of the staff? Theory and practice of social systems management. 1, pp. 31–36. [in Ukrainian].

State national program «Education» (Ukraine of the 21st century). (1994). Decree of 03.11.1993 № 896. Kyiv, 53 p. [in Ukrainian].

Zablotska, O. S. (2008). The competence approach as an educational innovation: a comparative analysis. Bulletin of Zhytomyr State University. Series : Pedagogical Sciences. 40, pp. 63–68. [in Ukrainian].

Law of Ukraine «On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Vocational and Technical Education» (September 11, 2003, № 1158-IV with amendments). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1158-15/#Text>. [in Ukrainian].

Law of Ukraine «On the National Informatization Program». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>. [in Ukrainian].

Law of Ukraine «On Education». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. [in Ukrainian].

Nychkalo, N. H. (2007). Vocational education and training: problems of relationship with the labor market. Formation of broad qualifications of workers. The contribution of VET to the development of the labor potential of the 21st century: coll. mater., prep. within the framework of the implementation of the Ukrainian-German of the project «Supporting the reform of vocational and technical education in Ukraine». Nizhyn, pp. 134–148. [in Ukrainian].

Pometun, O. I. (2004). Discussion of Ukrainian teachers on the issues of introduction of competence approach in Ukrainian education. Competency approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives. Kyiv, pp. 66–72. [in Ukrainian].

Ratynska, I. O. (2017). The structure and state of formation of professional competence of future information processing and software operators in the process of college training. Psychological-pedagogical problems of the rural school : a collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychna. Uman, 57. pp. 104–111. [in Ukrainian].

Ratynska, I. O. (2018). Formation of professional competence of future information processing and software operators in the process of studying economic disciplines: author's abstract. thesis ... candidate ped. Sciences: 13.00.04; National University of Water agriculture and nature management. Rivne, 21 p. [in Ukrainian].

Decree of the President of Ukraine «On the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the Period Until 2021»: dated June 25, 2013, № 344/2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>. [in Ukrainian].

Bolster, A. S. (1983). Toward a more effective model of research on teaching. Harvard Educational Review. 53(3), pp. 294–308. [in English].

Brent, R., Brawner, C., Van Dyk, P. (2002). Factors influencing student teachers' use of technology. Journal of Computing in Teacher Education. 19(2), pp. 61–68. [in English].

Article history:

Received: January 12, 2024

1st Revision: February 02, 2024

Accepted: March 30, 2024